

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Innovasjon Norge
Postboks 448 Sentrum
0104 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

15/5106-8

28.01.16

STATSBUDSJETTET 2016 – OPPDRAGSBREV TIL INNOVASJON NORGE

INNHOLD

1. OVERSIKT OVER BEVILGNINGER STILT TIL DISPOSISJON FOR 2016	1
2. MÅL FOR INNOVASJON NORGE OG ANDRE FELLESFØRINGER	3
3. DEPARTEMENTETS PRIORITERINGER FOR 2016.....	4
4. NÆRMERE OM DE ENKELTE POSTENE OG ORDNINGENE	5
5. FELLESFØRINGER FRA DEPARTEMENTENE.....	16
6. DEPARTEMENTSSPESIFIKKE ADMINISTRATIVE FØRINGER	19

1. OVERSIKT OVER BEVILGNINGER STILT TIL DISPOSISJON FOR 2016

Nærings- og fiskeridepartementet viser til budsjettforslag for 2016 i Prop. 1 S (2015-2016), Prop. 1 S Tillegg 1, Innst. 2, 5 og 8 S (2015-2016) og Stortingets budsjettvedtak av 11. desember 2015. Departementet meddeler med dette de mål, prioriteringer og resultatkrav som gjelder for departementets oppdrag til Innovasjon Norge i 2016.

Brevet gir også enkelte føringer og spesifiserer konkrete oppdrag med leveranse dette året. Vedlagte rapporteringskalender gir en oversikt over tidspunkt for rapporteringer og hva de skal inneholde.

For 2016 er bevilgingene til Innovasjon Norge over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett fordelt som følger (alle beløp i mill. kroner):

Kap. 2421, tilskuddsposter:

Kap.	Post	Betegnelse	Sum
2421	50	Innovasjon – prosjekter, fond	523,5
2421	51	Nye såkornfond, tapsavsetning	44,625
2421	53	Nye såkornfond, risikoavlastning	22,5
2421	70	Basiskostnader	170,37
2421	71	Innovative næringsmiljøer –, kan overføres	96,5
2421	72	Forsknings- og utviklingskontrakter, kan overføres	296,1
2421	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres	517,9
2421	76	Miljøteknologi, kan overføres	504,5
2421	77	Tilskudd til pre-såkornfond	100,0
2421	78	Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond	4,4
Sum kap. 2421, tilskuddsposter			2 280,395

Kap. 2421, 90-poster:

Kap.	Post	Betegnelse	Sum
2421	90	Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, overslagsbevilgning	42 900,0
2421	95	Egenkapital, såkornfond	127,5
Sum kap. 2421, lånetransaksjoner			43 027,5

Inntekter:

Kap.	Post	Betegnelse	Sum
5325	50	Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning	5,0
5325	56	Tilbakeføring av tapsfondmidler fra distriktsrettet låneordning	43,0
5325	70	Låneprovisjoner	62,0
5325	91	Tilbakeført kapital, såkornfond	10,0
Sum kap. 5325, tilbakeføringer og provisjoner			120,0
5325	90	Avdrag på utestående fordringer	42 500,0
Sum kap. 5325, avdrag			42 500,0
5625	80	Renter på lån fra statskassen	200,0
5625	81	Rentemargin, innovasjonslåneordningen	6,0
5625	86	Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Investeringsfond for Øst-Europa	0,5
Sum kap. 5625, renter og utbytte			206,5

Det er vedtatt følgende låne- og garantirammer i 2016 (alle beløp i mill. kroner):

Beskrivelse	Beløp
Lavrisikolåneordningen (i henhold til romertallsvedtak X, 2)	2 500
Landsdekkende innovasjonslån (i henhold til romertallsvedtak X, 1)	600
Landsdekkende garantier (i henhold til romertallsvedtak VIII, 1)	40

Det er videre vedtatt følgende tilsagnsfullmakt for 2016 i henhold til romertallsvedtak VI, 1 (beløp i mill. kroner):

Kap. 2421, post 72 Forsknings- og utviklingskontrakter	100
--	-----

For alle som tillegger Innovasjon Norge oppdrag, gjelder prinsippet om at det er den enkelte oppdragsgiver som skal dekke alle administrasjons- og gjennomføringskostnader utover basiskostnadene for sine oppdrag, med unntak for aktiviteter som skal være selvfinansierende. Selskapets basiskostnader dekkes av bevilgningen over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett, kap. 2421, post 70. Selskapets låne-, garanti- og fondsordninger skal hver for seg være selvfinansierende og dekke sine totale administrasjons- og gjennomføringskostnader. Alle administrasjons- og gjennomføringskostnader som påløper tilknyttet ordningene utover basiskostnadene, skal dekkes innenfor bevilgningen på den aktuelle posten.

1. MÅL FOR INNOVASJON NORGE OG ANDRE FELLESFØRINGER

Målstrukturen til Innovasjon Norge er felles for alle selskapets oppdragsgivere. Målstrukturen skal ligge til grunn for alle oppdrag som gis selskapet, og er overordnet øvrige føringer og styringssignaler. Dette gjelder også føringer i ulike oppdrag knyttet til satsinger på særskilte sektorer og målgrupper.

Formål og mål

Formål:

Innovasjon Norge skal være statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet.

Hovedmål:

Innovasjon Norge skal utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling, og utløse regionenes næringsmessige muligheter.

Delmål:

1. flere gode gründere
2. flere vekstkraftige bedrifter
3. flere innovative næringsmiljøer

Hovedmålet og delmålene ligger til grunn for styringsdialogen mellom departementet og Innovasjon Norge. Innovasjon Norges virksomhet og prioriteringer skal være i tråd med målstrukturen, og selskapets virksomhet skal bidra til måloppnåelse. Selskapet skal rapportere på målene gjennom MRS-systemet, og som sammen med evalueringer og andre analyser, skal gi grunnlag for å vurdere Innovasjon Norges måloppnåelse. Styringsdialog og rapporteringskrav fra departementene er nærmere omtalt under pkt. 5.3.

2. DEPARTEMENTETS PRIORITERINGER FOR 2016

Videreutvikling av MRS-systemet og analytisk kompetanse

Innovasjon Norge skal fortsatt prioritere arbeidet med å videreutvikle MRS-systemet i 2016, spesielt arbeidet med å måle resultater og effekter av ikke-finansielle tjenester. For en god styringsdialog er det avgjørende at MRS-systemet er godt implementert både i Innovasjon Norge og departementet. I tillegg må den analytiske kompetansen til å nyttiggjøre seg informasjonen fra systemet være god. Som innovasjonspolitisk rådgiver må Innovasjon Norge påse at selskapet har høy analytisk kompetanse som gjenspeiles i innspillene til departementet. Vi viser i denne sammenheng til brev med oppfølgingspunkter i forbindelse med gjennomgang av oppdragsrapport for 2014.

Innenfor rammene av bevilgninger, føringer og regelverk kan Innovasjon Norge prøve ut nye metoder for leveranse til kunder og samarbeid med andre kompetansemiljøer for å bedre måloppnåelsen under delmålene over tid.

Oppfølging av regjeringens gründerplan

Innovasjon Norge er en sentral aktør for å oppfylle regjeringens gründerplan *Gode ideer – fremtidens arbeidsplasser*. Som en del av tiltakene i gründerplanen, styrkes bevilgningene over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett til Innovasjon Norge med 287 mill. kroner i 2016.

De konkrete tiltakene i planen som Innovasjon Norge har ansvar for og som medfører styrking i bevilgningene, er:

- 100 mill. kroner til tilskudd til pre-så Kornfond, herav 50 mill. kroner fra tiltakspakken for økt sysselsetting, jf. omtale under.
- 150 mill. kroner til den landsdekkende etablerertilskuddsordningen, herav 100 mill. kroner fra tiltakspakken for økt sysselsetting.
- 30 mill. kroner til å styrke Innovasjon Norges kompetansetjenester og nettverks- og klyngeaktiviteter for gründere gjennom satsingen Møteplasser for vekst.
- 5 mill. kroner til mobiliseringstiltak for grupper som er underrepresentert blant norske gründere gjennom opprettelse av ordningen Vekst.
- 2 mill. kroner til FoU-kontrakter innenfor helse-, pleie- og omsorgstjenesten, som opprinnelig er et tiltak fra Meld. St. 7 (2015-2016) Likestilling i praksis fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Oppdragene nevnt over er nærmere omtalt i pkt. 4 under kap. 2421, post 50, post 71, post 72 og post 74.

Som oppfølging av planen skal Innovasjon Norge videreføre satsingene på entreprenørskap blant kvinner og fortsette å fremheve kvinner som gode rollemodeller. Alle gründertjenester skal være tilgjengelig på engelsk.

Departementet vil komme tilbake til tiltakene knyttet til henholdsvis nettverk for forretningsengler og utredning av tiltak for å få flere utenlandske master- og ph.d.-studenter til å starte bedrift i Norge når studiene er avsluttet.

Oppfølging av tiltakspakken for økt sysselsetting

Norsk økonomi står overfor krevende omstillinger de neste tiårene. Norsk næringsliv trenger fornyelse og flere nye, innovative bedrifter. For å møte behovet for omstilling styrker regjeringen virkemidler som bidrar til økt sysselsetting på kort sikt og samtidig legger til rette for langsiktig omstilling. I regjeringens særskilte tiltakspakke for 2016 for økt sysselsetting, styrkes flere av Innovasjon Norges sentrale ordninger for nyskaping og vekst. Ordningene som styrkes som en del av denne pakken er:

- 100 mill. kroner til den landsdekkende etablerertilskuddsordningen. Midlene er også del av gründerplanen omtalt over.
- 50 mill. kroner til tilskudd til pre-så Kornfond. Midlene er også en del av gründerplanen omtalt over.
- 100 mill. kroner til Miljøteknologiordningen

Tiltakene i den særskilte tiltakspakken for økt sysselsetting er for 2016. Det er dermed ikke lagt opp til at den skal videreføres i 2017. Innovasjon Norge må innrette disponeringen av midlene i tråd med det.

Prioriterte ordninger

Innovasjon Norge skal prioritere arbeidet med følgende ordninger i 2016:

- Miljøteknologi, jf. omtale under post 76.
- Tilskudd til pre-så Kornfond, jf. omtale under post 77.
- Så Kornfond, jf. omtale under postene 51, 53 og 95.

Oppfølging av meldinger m.v.

Innovasjon Norge har en rolle i oppfølgingen av en rekke av regjeringens meldinger, strategier og handlingsplaner. Det legges til grunn at Innovasjon Norge innenfor målene, rammer og ordninger som gjelder for virksomheten, bidrar til å realisere ambisjonene i disse dokumentene. Selskapets rolle i oppfølgingen av framlagte politiske dokumenter avgrenses til å gjelde der selskapet har fått konkrete oppdrag om oppfølging.

3. NÆRMERE OM DE ENKELTE POSTENE OG ORDNINGENE

Strukturen for bevilgningene på de ulike budsjettpostene for budsjettåret 2016 er uendret siden 2015, med unntak av post 77 Tilskudd til pre-så Kornfond, som ble innført i revidert oppdragsbrev for 2015.

For budsjettposter med stikkordet "kan overføres" kan midlene overføres og benyttes innen utgangen av det andre året etter at de ble bevilget over departementets budsjett. Dette innebærer at midler bevilget i 2016, må utbetales senest innen utgangen av 2018. Midler som ikke da er utbetalt, vil bli inndratt.

Kap. 2421, post 50 Innovasjon – prosjekter, fond

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle delmålene om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Det er for 2016 bevilget 523,5 mill. kroner over posten, som er en styrking på 178,4 mill. kroner. Midlene skal i hovedsak disponeres til den landsdekkende etablerertilskuddsordningen og til avsetning av tapsfond knyttet til innovasjonslåneordningen og den landsdekkende garantiordningen. Ordningen med landsdekkende innovasjonstilskudd avvikles fra og med 2016.

I tillegg skal Bioraffineringsprogrammet finansieres av posten. Det er satt av 5 mill. kroner til dette formålet. Midlene skal bidra til at flere norske bedrifter tar markedsposisjoner innenfor avansert foredling av fornybare råvarer. Programmet gir bl.a. støtte til utvikling av nye produksjonsprosesser og internasjonalt samarbeid.

Etablerertilskudd

Formålet med etablerertilskuddsordningen er å bidra til å få frem flere gode gründere. Den primære målgruppen er oppstartsbedrifter som er inntil tre år gamle. Det kan unntaksvis gis støtte til eldre bedrifter når dette er i tråd med formålet for ordningen. Tildelingskriteriene skal være enkle og forutsigbare, og slik at innovative prosjekter med betydelige verdiskapingsmuligheter blir prioritert. Videre skal tildelingskriteriene gjøre det mulig å identifisere bedrifter som ligner på dem som har fått støtte for å kunne evaluere ordningen på en god måte i ettertid.

Etablerertilskuddsordningen styrkes i 2016 med 150 mill. kroner, hvorav 100 mill. kroner er del av regjeringens særskilte tiltakspakke for økt sysselsetting, og dermed en ettårig styrking. Regjeringens gründerplan sier at Innovasjon Norge skal åpne for å kunne utvide støttebeløpet til bedrifter som matcher dette med kapital fra private investorer. Innovasjon Norge skal i 2016 pilotere og teste ut dette.

Garantier

Garantier kan gis for lån til realinvesteringer for å medvirke ved bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomme utbyggings-, moderniserings-, omstillings-, utviklings- og nyetableringsprosjekter i norsk næringsliv. Det kan også stilles garantier for driftskreditt. Avsetninger til tap skal dekke fremtidige erstatningsutbetalinger og garantipremier skal dekke administrasjonskostnader.

Lån og tapsavsetninger

Formålet med innovasjonslåneordningen er å bidra til å få frem flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter gjennom å avlaste risiko i slike virksomheter. Rammen for nye utlån i 2016 er satt til 600 mill. kroner, som er en økning på 100 mill. kroner fra 2015. Det tilhørende tapsfondet skal ha en forsvarlig størrelse i forhold til tapsrisikoen i låne- og garantiporteføljen. Innovasjon Norge skal hvert år vurdere tapsfondets størrelse opp mot

anslått risiko i låneporteføljen og etterfylle tapsfondet dersom dette avviker negativt med mer enn ti prosentpoeng av tapsfondet. Departementet skal informeres dersom negativt eller positivt avvik er mer enn fem prosentpoeng, slik at eventuelle tiltak kan iverksettes på et tidlig tidspunkt.

Innovasjon Norge bestemmer selv hvor mye, innenfor en låneramme satt til 600 mill. kroner og en garantiramme på 40 mill. kroner, som skal benyttes til tilskudd og tapsfond for innovasjonslån og garantier. Nærings- og fiskeridepartementet vil overføre hele bevilgningen til Innovasjon Norges fondskonto i Norges Bank i begynnelsen av 2016. Innovasjon Norge må selv flytte midler mellom de to fondskontoene for tilskudd og tapsfond i henhold til valgt fordeling mellom tapsavsetninger- og tilskuddsmidler fram til utgangen av 2016.

Det er avsatt 28 mill. kroner til tapsavsetninger for innovasjonslån til prosjekter knyttet til miljøvennlige nybygg i nærskipfarten, og 12 mill. kroner til etablering av en tilskuddsordning for kondemnering av skip. Dersom Innovasjon Norge på et senere tidspunkt vurderer at det er behov for å endre denne fordelingen av midlene til de to nevnte ordningene, kan selskapet foreslå omdisponering til revidert statsbudsjett for 2016, i tråd med rapporteringskalenderen. Før kondemneringsordningen kan tre i kraft, må den avklares i forhold til statsstøtteregelverket.

Kostnadene til innovasjonslåneordningen og den landsdekkende garantiordningen skal dekkes innenfor henholdsvis rentemarginen og garantiprovisjonen.

Kap. 2421, post 51 Nye såkornfond, tapsavsetninger

Det er bevilget 44,625 mill. kroner over post 51. Midlene overføres til Innovasjon Norges fondskonto i Norges Bank inntil eventuelle tap realiseres gjennom oppløsning av fondet, mens resterende deretter tilbakeføres staten.

Kap. 2421, post 53 Nye såkornfond, risikoavlastning

Det er bevilget 22,5 mill. kroner over post 53 til risikoavlastning til private investorer. Hensikten med risikoavlastningen er å utløse privat kapital til investering i tidlig fase av bedrifters liv gjennom såkornfondene. Midlene som overføres til Innovasjon Norge, plasseres på fondskonto i Norges Bank til det er nødvendig å utbetale dem til fondet for at det skal kunne drive sin virksomhet.

Kap. 2421, post 70 Basiskostnader

Formålet med midlene er å finansiere selskapets basiskostnader i tråd med basiskostnadsmodellen, og med det bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Det er for 2016 bevilget 170,7 mill. kroner over posten. Bevilgningen kommer i tillegg til bidraget til basiskostnadene fra de selvfinansierende ordningene. Bevilgningen overføres fra Nærings- og fiskeridepartementet til Innovasjon Norges konto nr. 8200 01 43495 i månedlige rater.

Basiskostnadene omfatter følgende:

- direkte personalkostnader for administrerende direktør, lederne ved distriktskontorene og lederne på utekontorene, med unntak av utekontor som er dedikert særskilte ordninger
- honorar til hovedstyret, regionstyrene og valgkomiteene
- en grunnkapasitet til å ta imot henvendelser ved distriktskontorene
- strategiarbeid som ikke er relatert til særskilte oppdrag
- virksomhetsstyring som ikke er relatert til særskilte oppdrag
- styringsdialog med eierne
- innspill til nasjonal og regional politikktutforming
- deltakelse i utviklingsprosesser på nasjonalt og regionalt plan
- fysisk og digital infrastruktur knyttet til funksjoner som dekkes av basiskostnadene

Innovasjon Norge skal gi faglige innspill til offentlige myndigheter på nasjonalt og regionalt nivå i nærings- og innovasjonspolitiske spørsmål. Denne premissleverandørrollen omfatter også begrunnede forslag om nye innsatsområder for framtidig politikktutforming. I tillegg skal Innovasjon Norge bidra med informasjon om og kartlegging av norske næringsinteresser, herunder eventuelle handelshindringer, i forbindelse med forhandlinger om handelsavtaler. Ovennevnte kunnskapsoverføring kan skje både på initiativ fra Innovasjon Norge og på oppdrag fra offentlige myndigheter.

Det er viktig at Innovasjon Norge har tilstrekkelig ressurser og kompetanse til å svare effektivt på henvendelser fra departementene og andre offentlige myndigheter. Innovasjon Norges rolle på regionalt plan forutsettes utført innenfor de rammene til det etablerte samarbeidet med fylkeskommunene. Distriktskontorene skal bidra med innspill til og delta aktivt i regionale partnerskap i forbindelse med utvikling av regionale planer og strategier. Ytterligere aktivitet på disse områdene utover dagens nivå, må avklares med departementet eller dekkes av den oppdragsgiveren som ønsker en forsterket innsats.

Midlene overføres i månedlige rater til Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 71 Innovative næringsmiljøer, kan overføres

Formålet med midlene bevilget over post 71 er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere innovative næringsmiljøer. Det er for 2016 bevilget 96,5 mill. kroner over posten. Bevilgningen skal primært finansiere klyngeprogrammet Norwegian Innovation Clusters som omfatter klyngenivåene Arena, Norwegian Centers of Expertise (NCE) og Global Centers of Expertise (GCE). Videre dekkes programmet Bedriftsnettverk av bevilgningen. Midlene skal fordeles slik at de bidrar til størst mulig samlet måloppnåelse gjennom stimulering til:

- mer innovative, dynamiske og internasjonalt orienterte næringsmiljøer
- mer samarbeidsorienterte bedrifter
- mer innovative og vekstkraftige regioner

Posten er styrket med 5 mill. kroner som skal benyttes til gründerplanens satsing *Møteplasser for vekst*. Disse midlene skal benyttes til å systematisere aktivitetene i klyngeprogrammet som fremmer gründerne, og til opprettelse av møteplasser der gründerne deltar i kommersialiseringen av nye muligheter som er oppstått ved klyngens aktivitet.

Innovasjon Norge skal i 2016 videreføre piloten for programmet Klyngene som omstillingsmotor.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 72 Forsknings- og utviklingskontrakter (FoU-kontrakter), kan overføres

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Det er for 2016 bevilget 296,1 mill. kroner til FoU-kontrakter. Ordningen skal koble leverandørbedrifter med kompetanse til å løse utviklingsbehov med en eller flere kundepartnere med utviklingsbehov som de ønsker å samarbeide om å løse. Kundepartneren kan enten være en privat kundebedrift (IFU) eller en offentlig virksomhet (OFU).

Det er avsatt 2 mill. kroner innenfor rammen av bevilgningen til FoU-kontrakter til prosjekter innenfor helse-, pleie- og omsorgstjenesten.

Tilsagnsfullmakten på 100 mill. kroner videreføres i 2016. Tilsagnsfullmakten angir det maksimumsbeløpet som Innovasjon Norge til enhver tid kan ha stående som tilsagn uten dekning i tildelte bevilgninger. Innovasjon Norge må dekke inn det som er benyttet av tilsagnsfullmakten de enkelte år, gjennom bevilgningene de etterfølgende år.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere, flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Det er for 2016 bevilget til sammen 517,9 mill. kroner over posten.

Av midlene skal 231,5 mill. kroner benyttes til Innovasjon Norges reiselivsarbeid og skal bidra til delmålene flere vekstkraftige bedrifter og flere innovative næringsmiljøer. Videre skal 286,4 mill. kroner benyttes til Innovasjon Norges kompetansetjenester og annen profilering i 2016, og skal bidra til å få fram flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter.

Reiseliv

Innovasjon Norge skal i sitt arbeid med reiseliv bidra til økt lønnsomhet i næringen og utvikling av produkttilbudet i næringen gjennom rådgivning, bedriftsnettverk og kursvirksomhet. Midlene som stilles til disposisjon for Innovasjon Norges reiselivsarbeid skal

videre benyttes til å styrke markedsmulighetene for norske reiselivsaktører gjennom langsiktig merkevarebygging, profilering, operative markedstiltak og tilrettelegging for salg.

Som en del av arbeidet, skal Innovasjon Norge profilere Norge som reisemål, legge til rette for kompetansebygging i reiselivsnæringen, stimulere til samarbeid mellom reiselivsaktører, kvalitetsheving av produktene og bidra til utvikling av markedstilpassede reiselivs- og destinasjonsopplevelser. Innovasjon Norge skal også bidra med kunnskap og informasjon om markeder og internasjonale trender.

Innovasjon Norge skal koordinere all internasjonal profilmarkedsføring av Norge som reisemål og sikre en god koordinering mot salgsapparatet i utlandet for å oppnå fullt utbytte av markedsføringsinnsatsen. Den offentlige finansieringen av profilering skal styrke næringens egne salgsutløsende markedsaktiviteter. All markedsføring skal inneholde en overordnet reiselivsprofilering og være basert på den reviderte merkevarestrategien fra 2012. Innsatsen skal rettes mot de markedene som anses å gi best langsiktig effekt. Det skal foretas løpende effektmåling av markedsføringskampanjene.

Innovasjon Norge skal samle og sammenstille statistikk, videreutvikle markedsdata og andre analyser og dokumenter som er relevante for reiselivsnæringen, samt aktivt formidle kunnskap om markeder og internasjonale trender til reiselivsnæringen.

Prosjektet Bærekraftig reiseliv 2015 skal videreføres og videreutvikles med mål om at erfaringene fra pilotdestinasjonene i prosjektet overføres til andre destinasjoner.

Innovasjon Norge skal videreutvikle arbeidet rettet mot markedet for møter, insentivreiser, kongresser og arrangementer (MICE-markedet).

Innovasjon Norge må påse at det settes av tilstrekkelig kompetanse og ressurser innenfor fagområdet reiseliv til å levere på oppdraget fra Nærings- og fiskeridepartementet. Innovasjon Norge må se til at reiselivsoppdraget koordineres på en effektiv måte, og at oppdraget rapporteres samlet til Nærings- og fiskeridepartementet.

Innovasjon Norge skal med sin samlede kompetanse delta i Reiselivsutvalget.

Kompetanse og profilering

Midlene skal finansiere selskapets kompetansetiltak overfor næringslivet inklusiv en stor del av Innovasjon Norges internasjonale virksomhet og programmer for profilering og omdømmebygging. Det skal sikres grunnlagsdata for å dokumentere effektiv drift for aktivitetene som omtales under, herunder data for leveranser av kompetanse- og rådgivningstjenester til kunder. Posten omfatter blant annet følgende:

- oppfølgingen av norsk deltakelse i EUs forsknings- og innovasjonsprogrammer og Enterprise Europe Network (EEN)
- samarbeid med utenriktjenesten

- tilrettelegging av norske bedrifters deltakelse i næringslivsdelegasjoner ved statsbesøk og andre offisielle besøk
- hjemhenting av kunnskap om internasjonale markeds- og konkurranseforhold – nettverksbygging
- rådgivning og formidling ved utekontorene knyttet til spørsmål om internasjonalisering og internasjonale forretningsmuligheter
- strategisk råd for Innovasjon Norges internasjonale tilstedeværelse
- tilrettelegging for industriell deltakelse ved forsvarsanskaffelser
- veilednings- og rådgivningstjenester om immaterielle rettigheter
- handelsteknisk rådgivning og kursvirksomhet
- administrasjon av såkornfondordningene
- Invest in Norway
- arbeidet med Innovasjon Norges gründerportal
- satsingen *Møteplasser for vekst*
- satsingen *Vekst*

Bedrifter med stort eksportpotensial skal stimuleres til å utnytte muligheter som finnes utenfor Norge gjennom programmer som bidrar til å fremme eksport, internasjonalisering og internasjonalt teknologisamarbeid. Programmer for profilering og omdømmebygging skal bidra til å gjøre norsk næringsliv og teknologi bedre kjent i utlandet og bidra til at utenlandsk næringsliv investerer og etablerer ny virksomhet i Norge.

Innovasjon Norges rolle som kontaktpunkt for Enterprise Europe Network (EEN) videreføres i 2016. Av bevilgningen settes om lag 2,7 mill. kroner av til videreføring av informasjons- og veiledningsaktivitetene om EØS i regi av EEN. EEN skal bistå bedrifter, tjenesteytere og -mottakere til å utnytte mulighetene i det indre marked. Innovasjon Norge skal bidra til å mobilisere norske bedrifter til å utnytte den norske deltakelsen i relevante EU-programmer.

Norges deltakelse i Horisont 2020 forutsetter et tett samarbeid mellom Norges forskningsråd og Innovasjon Norge for å mobilisere norske bedrifter og forsknings- og utviklingsmiljøer til å utnytte mulighetene til finansiering, nettverk og kompetanse som Horisont 2020 gir. Innovasjon Norge er nasjonalt kontaktpunkt i Horisont 2020 for små og mellomstore bedrifter og finansielle instrumenter og skal ha særlig fokus på disse områdene. Som et tiltak for å bedre norsk deltakelse styrker Kunnskapsdepartementet satsingen på stimuleringsvirkemidler i 2016, som også vil kanaliseres til Innovasjon Norge.

Innovasjon Norge skal i tillegg vurdere muligheten for selv å forvalte låne- og garantiinstrumenter og om nødvendig foreslå tilpasninger i nasjonale kapitalvirkemidler for å muliggjøre deltakelse.

Immaterielle rettigheter

Innovasjon Norge skal legge til rette for en bredere forståelse for og bevissthet rundt betydningen av immaterielle verdier og rettigheter og bidra til bedre utnyttelse av verdiskapingspotensialet i disse blant gründere og små og mellomstore bedrifter.

Vurdering av internasjonal tilstedeværelse

Ut i fra kriteriene for vurdering av hvor Innovasjon Norge skal lokalisere sine utekontor, skal det i 2016 oversendes en vurdering av tilstedeværelse i de markeder hvor det foreslås struktur- endringer eller vesentlige endringer av omfang. Rutinen for godkjenning av Innovasjon Norges forslag til fremtidig internasjonal tilstedeværelse tilsier at selskapets vurderinger skal sendes Nærings- og fiskeridepartementet og Utenriksdepartementet for kommentarer før endelig beslutning i Innovasjon Norges hovedstyre.

Tilrettelegging ved delegasjonsbesøk til og fra utlandet

Ved bestillinger fra Nærings- og fiskeridepartementet skal Innovasjon Norge bidra med faglige innspill, samt koordinere deltakende aktører og være ansvarlig for gjennomføring av næringslivsopplegg for Nærings- og fiskeridepartementet og ved norske statsbesøk til utlandet, når næringslivsprogram inngår som en del av disse besøkene. Det samme gjelder ved kronprinsparets, statsministerens og regjeringsmedlemmers offisielle besøk til utlandet. Innovasjon Norge kan etter bestilling fra Nærings- og fiskeridepartementet få tilsvarende oppgaver ved innkommende besøk.

Sikkerhet for norske selskaper i utlandet

Innovasjon Norge skal, som en del av oppdraget om å gi rådgivning og formidling om forretningsmuligheter i utlandet, informere norske selskaper om viktigheten av å foreta risikovurderinger og henvise selskapene til Utenriksdepartementet for nærmere veiledning.

Møteplasser for vekst

Av bevilgningen settes 25 mill. kroner av til satsingen *Møteplasser for vekst* fra regjeringens gründerplan. Disse midlene skal benyttes til å styrke de gründerrettede kompetansetjenestene, som blant annet inkluderer mentortjenesten til gründerne. Midlene kan også benyttes til å støtte offentlige og private initiativ for å skape møteplasser mellom gründerne og kunnskaps- og kapitalmiljøer, inklusive initiativ til nettverk for forretningsengler.

Vekst

Av bevilgningen settes 5 mill. kroner av til lansering av *Vekst*, som nevnt i regjeringens gründerplan. Dette skal være et spisset mobiliseringstiltak for å fremme lovende gründerne med flerkulturell bakgrunn, lovende kvinnelige gründerne og andre grupper som er underrepresentert blant norske gründerne. Disse skal gjennom en mentorordning og nettverk kobles til kompetent kapital. Tiltaket skal virke sammen med øvrige nettverks- og kompetansetiltak for gründerne.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 76 Miljøteknologi, kan overføres

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründerne og flere vekstkraftige bedrifter. Målgruppen er bedrifter i hele landet som skal igangsette pilot- og demonstrasjonsprosjekter innenfor miljøteknologi. Innovasjon Norge skal

ha et kompetansemiljø innenfor miljøteknologi, bl.a. for å veilede søkere i det samlede tilbudet av virkemidler med relevans for utvikling og kommersialisering av miljøteknologi.

Det er for 2016 bevilget 504,5 mill. kroner til miljøteknologiprojekter over posten, som er en styrking på 174,5 mill. kroner. 100 mill. kroner er knyttet til den særskilte tiltakspakken for økt sysselsetting, og er en ettårig satsing.

Deler av bevilgningen overføres fra departementet til Innovasjon Norge, mens resterende belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge. Månedlige overføringer fra departementet starter så snart vi har mottatt utbetalingsplan fra Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 77 Tilskudd til pre-så Kornfond

Formålet med ordningen er å delfinansiere og utløse privat investeringskapital til innovative vekstbedrifter som er under fem år. Ordningen kan knyttes til samtlige av Innovasjon Norges delmål. Investeringene fra ordningen gjennom finansielle instrumenter (som egenkapital eller betingede lån) skal totalt utgjøre mellom 1 og 3 mill. kroner per bedrift, og private medinvestorer, primært forretningsengler, skal delta med minst 50 pst. av kapitalen. Ordningen skal være et supplement til Etablerertilskuddsordningen og såkornfondsordningene.

I 2016 er det bevilget 100 mill. kroner til ordningen. Av disse er 50 mill. kroner reservert bedrifter lokalisert i en TTO-funksjon eller en inkubator. Føringerne for midler knyttet til TTO eller inkubator er beskrevet nærmere i oppdragsbrev datert 06.10.2015. De resterende 50 mill. kroner er en del av regjeringens tiltakspakke for økt sysselsetting for 2016, og skal forvaltes direkte av Innovasjon Norge og finansiere de beste prosjektene, uavhengig av opprinnelse. Innovasjon Norge bes komme tilbake med endelig innretning innen 1. mars 2016

Ordningen knyttet til TTO eller inkubator ble meldt til EFTAs overvåkingsorgan, ESA 8. desember 2015. Ordningen som skal finansiere bedrifter uavhengig av opprinnelse, meldes så snart innretningen er avklart.

Utbetalinger belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 78 Administrasjonsstøtte for distriktsrettede såkornfond

Formålet med ordningen er å bidra til å bygge opp forvaltningsmiljøer i distriktene til forvaltning av såkornordningen, og å redusere kostnader for fondenes investorer. Det er i 2016 bevilget 4,4 mill. kroner til formålet. Midlene kan dekke lønnsutgifter og andre driftsutgifter. Utbetalinger belastes direkte i statsregnskapet av Innovasjon Norge.

Kap. 2421, post 90 Lån fra statskassen til utlånsvirksomhet, overslagsbevilgning

Formålet med midlene er å bidra til å oppfylle Innovasjon Norges delmål om flere gode gründere og flere vekstkraftige bedrifter. Bevilgningen på 42,9 mrd. kroner skal dekke Innovasjon Norges brutto innlån for låneordningene i 2016, inkludert refinansiering av tidligere opptatte innlån. Om nødvendig vil departementet foreslå bevilgningsendringer i forbindelse med endring av budsjettet våren eller høsten 2016. Innovasjon Norge skal, som

tidligere, holde låneordningene regnskapsmessig atskilt og rapportere om ordningene separat. Transaksjonene utgifts- og inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 2421, post 95 Egenkapital, såkornfond

Innovasjon Norge skal opprette et nytt landsdekkende såkornfond, lokalisert i Agder/Telemark, på minimum 300 mill. kroner i statlig og privat kapital. Innovasjon Norge skal, i tråd med gjeldende regler for offentlige anskaffelser, lyse ut oppdraget med å forvalte det nye fondet. Forvalteren og investorer velger bransje fondene fokuserer på, utfra den kompetansen de besitter. Fondet skal foreta sine investeringer på bedriftsøkonomisk grunnlag. Det forventes at fondet gjør sine første investeringer i løpet av 1. halvår 2017.

Det er bevilget 127,5 mill. kroner i egenkapital til et nytt fond over posten. Midlene overføres til Innovasjon Norge og plasseres på fondskonto i Norges Bank til det er nødvendig å utbetale dem til fondet for at det skal kunne drive sin virksomhet.

Øvrig omtale såkornfond

Det forventes at fondene som er under opprettelse i Tromsø og Bergen, gjør sine første investeringer i løpet av 1. halvår 2016.

For landsdekkende og distriktsrettede såkornfond opprettet i perioden 2006-2008, er grensen for investeringer i enkeltsselskap oppjustert. Dersom det er et kommersielt behov for det, kan alle fondene som er omfattet av de nevnte ordningene, investere inntil 15 % av den kommitterte kapitalen i ett enkelt selskap. Grensen er justert for å unngå utvanning av investeringer, og for å øke den forventede avkastningen for investorer.

I 2016 avslutter Riksrevisjonen sin forvaltningsrevisjon av såkornfond. Departementet vil komme tilbake til eventuell oppfølging.

Kap. 5325, post 50 Tilbakeføring fra landsdekkende innovasjonsordning

Det er bevilget 5 mill. kroner til tilbakeføring av midler for 2016 fra landsdekkende innovasjonsordning for 2015 som ikke var bundet opp i tilsagn ved utgangen av året. Når de faktiske tilbakebetalingsbeløpene er kjent, vil Nærings- og fiskeridepartementet eventuelt fremme nødvendige endringsforslag i forbindelse med revidert statsbudsjett våren 2016. Innovasjon Norge bes om å oversende departementet dokumentasjon i forbindelse med innspill til revidert statsbudsjett 2016 og overføre eventuelle tilbakeførte midler til statskassen på Nærings- og fiskeridepartementets konto nr. 4209 01 01530. Transaksjonen inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 56 Tilbakeføring av tapsfondmidler fra distriktsrettet låneordning

Vi viser til brev fra departementet til Innovasjon Norge av 17.11.2015 der det anmodes om å igangsette arbeid med sikte på å avvikle distriktsrettet låneordning som selvstendig ordning og innlemme resterende utestående lån i porteføljen for landsdekkende innovasjonslån. Per i dag utgjør saldo på utestående lån om lag 6,5 mill. kroner, mens resterende tapsfond utgjør om lag 49,8 mill. kroner. Det er vedtatt at gjenstående tapsavsetning som går ut over gjenstående saldo på utestående lån, kan tilbakeføres til statskassen i 2016. Resterende tapsavsetning kan overføres til Nærings- og fiskeridepartementets konto nr. 4209 01 01530 etter at det er avklart om de gjenværende distriktsrettede lånene skal innlemmes i porteføljen

for landsdekkende innovasjonslån. Transaksjonen inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 70 Låneprovisjoner

Det er bevilget 62 mill. kroner til låneprovisjoner. Provisjoner for 2015 innbetales etterskuddsvis av Innovasjon Norge i begynnelsen av 2016 til staten ved Nærings- og fiskeridepartementets konto nr. 4209 01 01530. Dokumentasjon på beløpsstørrelsene oversendes departementet i innspill til revidert statsbudsjett 2016. Transaksjonen inntektsføres i statsregnskapet av departementet.

Kap. 5325, post 90 Avdrag på utestående fordringer

Det er bevilget 42,5 mrd. kroner til avdrag på utestående fordringer for 2016. Om nødvendig vil departementet fremme forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren eller høsten 2016. Netto innbetalinger overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, konto nr. 4209 01 01530.

Kap. 5325, post 91 Tilbakeført kapital, såkornfond

Det er bevilget 10 mill. kroner til tilbakebetaling av avdrag fra såkornfondene. Dette beløpet er knyttet til førtidige avdrag på lån som er innbetalt til Innovasjon Norge i løpet av 2015, og som skal overføres til departementet i 2016. Innovasjon Norge bes om å oversende departementet dokumentasjon på tilbakebetaling som er tilbakeført i løpet av 2015 i forbindelse med innspill til revidert statsbudsjett våren 2016 og samtidig overføre midlene til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, konto nr. 4209 01 01530. Departementet vil om nødvendig fremme forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren 2016.

Kap. 5625, post 80 Renter på lån fra statskassen

Det er bevilget 200 mill. kroner til renter på lån fra statskassen for 2016. Beregning og innbetaling av renter skal følge tidligere etablert praksis, jf. omtale under kap. 2421, post 90. Om nødvendig vil departementet ta opp forslag om bevilgningsendringer i forbindelse med endringer i statsbudsjettet våren og/eller høsten 2016.

Kap. 5625, post 81 Rentemargin, innovasjonslåneordningen

For innovasjonslåneordningen skal Innovasjon Norge normalt oppnå positiv rentemargin etter dekning av administrasjonskostnader. Netto rentemargin er budsjettet med 6 mill. kroner i 2016. Innovasjon Norge bes om å oversende departementet dokumentasjon i forbindelse med innspill til revidert statsbudsjett våren 2016. Netto rentemargin skal overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementets konto nr. 4209 01 01530.

Kap. 5625, post 85 Utbytte, lavrisikolåneordningen

Ved utgangen av 2014 hadde lavrisikolåneordningen en egenkapitalandel på 9,8 pst. Inntil egenkapitalandelen har nådd det nye målet på 10,5 pst. vil ikke staten ta utbytte fra ordningen. Alt overskytende overskudd når målet om egenkapitaldekning er nådd, skal tilbakeføres til staten.

Kap. 5625, post 86 Utbytte fra investeringsfond for Nordvest-Russland og Øst-Europa

Det er bevilget 0,5 mill. kroner i utbytte fra Øst-Europa-fondet for regnskapsåret 2015, med utbetaling i 2016. Det antas at det ikke blir utbytte fra Investeringsfond for Nordvest-Russland for 2015. Det vil om nødvendig bli foreslått bevilgningsendringer i forbindelse med revidert statsbudsjett våren 2016. Når beløpet er avklart i Innovasjon Norges årsregnskap for 2015, skal midlene overføres til staten ved Nærings- og fiskeridepartementet, konto nr. 4209 01 01530.

Nærmere om Investeringsfond for Nordvest-Russland, Investeringsfond for Øst-Europa og Tilskuddsfond for næringsssamarbeid med Nordvest-Russland

Innovasjon Norge forvalter Investeringsfond for Nordvest-Russland og Investeringsfond for Øst-Europa. Formålet med Investeringsfond for Nordvest-Russland er å fremme næringsssamarbeid mellom Norge og Nordvest-Russland. Prosjekter som sikrer næringsaktivitet i Sør-Varanger kommune, skal prioriteres. Investeringsfond for Øst-Europa skal fremme næringsssamarbeid med det øvrige Russland og landene i Øst-Europa som ikke er medlemmer av EU.

Begge investeringsfondene skal tilby egenkapitalinnskudd og ansvarlige lån sammen med en norsk medinvestor. Innovasjon Norge skal prioritere prosjekter der fondenes deltagelse er utløsende for at prosjektene realiseres.

Innovasjon Norge forvalter også Tilskuddsfond for næringsssamarbeid med Nordvest-Russland for å styrke samarbeidet mellom norske og russiske bedrifter i regionen. Fondet ble opprettet ved en engangsbevilgning i 1996 og skal nyttes til å støtte utredninger, planlegging og tilrettelegging av kommersielle prosjekter av stor betydning for videreutvikling av næringsssamarbeidet med bedrifter i Nordvest-Russland.

Fondene ble evaluert av Menon i 2015. Nærings- og fiskeridepartementet vurderer nå hvordan rapporten skal følges opp.

4. ADMINISTRATIVE FELLESFØRINGER FRA DEPARTEMENTENE

5.1 Forutsetninger og krav

For samtlige bevilgninger til Innovasjon Norge gjelder de vilkår, forutsetninger og retningslinjer som er omtalt i de ulike departementenes budsjettproposisjoner for 2016 og Stortingets forutsetninger og vedtak ved budsjettbehandlingen. Bevilgninger som er stilt til rådighet og ordninger som forvaltes på vegne av staten, skal disponeres i samsvar med statens økonomiregelverk og i tråd med hva den enkelte ordning er notifisert eller meldt inn til EFTAs overvåkingsorgan som. Nærmere og mer detaljerte retningslinjer for disponering av midlene, omtale av mål, kriterier for måloppnåelse, tildelingskriterier og beregningsregler, oppfølging, kontroll, evaluering m.m. er gitt i regelverk for den enkelte ordning og i postomtale i Prop 1. S (2015-2016).

Innovasjon Norge har ansvar for å planlegge virksomheten i 2016 slik at de statlige bevilgningene strekker til for hele budsjetterminen. Det skal ikke foretas disposisjoner i løpet

av 2016 som gjør det nødvendig å fremme forslag om tilleggsbevilgninger. Budsjettforslag som fremmes utenom fristene, kan ikke påregnes behandlet.

Innovasjon Norge skal kontinuerlig arbeide med å tilpasse sin portefølje av ordninger i tråd med norsk næringslivs behov både regionalt, nasjonalt og internasjonalt og slik at den i størst mulig grad samsvarer med de målene som er satt for selskapet. Eventuelle nye oppdrag må også vurderes opp mot fastsatte kriterier for god virkemiddelbruk.

I samsvar med Bevilgningsreglementet § 10 og lov om Riksrevisjonen § 12, tas det forbehold om adgang for departementene og Riksrevisjonen til å iverksette kontroll med at bevilgningen benyttes etter forutsetningene.

Register for offentlig støtte

Regelverket om offentlig støtte har nylig blitt revidert i EU/EØS. Norge er etter de nye reglene forpliktet til å innføre et register for offentlig støtte innen 1. juli 2016. Et slikt nasjonalt register er planlagt etablert i løpet av første halvår 2016 i regi av Brønnøysundregisteret. Innovasjon Norge må registrere bedriftsrettet støtte i det nye registeret, når det er opprettet, etter gjeldende regler.

EØS-finansieringsordningene

Innovasjon Norge er tillagt oppgaver innenfor programmene Grønn Industri, Fornybar energi og Anstendig Arbeid og Trepertssamarbeid. Innovasjon Norges rolle og oppgaver er beskrevet i avtaler med UD og Financial Mechanism Office. Innovasjon Norge skal vurdere hvorvidt resultater og partnerskap fra programmene kan være aktuelle i andre av selskapets programmer, Horisont 2020 og i samarbeidet med Norges forskningsråd. Eventuelle nye oppdrag knyttet til EØS-finansieringsordningene, herunder i ny programperiode, skal tas opp med Nærings- og fiskeridepartementet.

Alle administrasjons- og gjennomføringskostnader som påløper ved planlegging og gjennomføring av aktivitetene, skal dekkes innenfor bevilgningen til de respektive ordninger eller på annen måte av oppdragsgiver.

Samarbeid mellom virkemiddelaktørene

For å sikre en god utnyttelse av statens ressurser, er det viktig med tydelig rolledeling og et godt samarbeid mellom de ulike virkemiddelaktørene innenfor det norske innovasjonssystemet. Innovasjon Norge, Siva, Norges forskningsråd, Patentstyret og Norsk design- og arkitektursenter er alle, på hver sine måter, viktige aktører i regjeringens arbeid med å legge til rette for vekst og nyskaping i norsk næringsliv.

Departementet ber virkemiddelaktørene organisere samarbeidet seg imellom på en måte som resulterer i tydelige og samkjørte virksomheter, som utøver sine respektive roller i et godt samspill, og på en slik måte at de ulike virkemidlene utfyller hverandre på en best mulig måte.

Nærings- og fiskeridepartementet har igangsatt en ekstern vurdering av grenseflatene mellom Siva, Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og fylkeskommunenes rolle innenfor næringsutvikling. Departementet forutsetter at de statlige virkemiddelaktørene bidrar i prosessen med gjennomgangen og i departementets oppfølging.

Samarbeidsavtalen mellom Innovasjon Norge og Utenriksdepartementet legger føringer for samarbeidet med utenriktjenesten.

Det er etablert et Team Norway som er et samarbeid mellom ulike offentlige og private aktører, med det formål å bidra til økt verdiskaping i norsk økonomi gjennom å styrke arbeidet for norskbasert næringsliv internasjonalt. Innovasjon Norge skal være en sentral aktør i Team Norway, både ved utenriksstasjonene og i Norge.

Innovasjon Norge skal til enhver tid ha den sektor- og markedskompetanse som er nødvendig for å nå sine mål og fremstå som en kompetent og effektiv organisasjon. Innovasjon Norge skal i størst mulig grad samarbeide med og utnytte sektorkompetansen hos andre offentlige eller offentlig støttede organisasjoner. Der det er hensiktsmessig, bør Innovasjon Norge og aktuelle samarbeidspartnere inngå samarbeidsavtaler for klargjøring av roller og ansvarsfordeling.

Vi viser til at det i vedtektene for selskapet fremgår at Innovasjon Norge skal samarbeide med Sametinget om næringsutvikling i samiske områder. Dette skal skje i tråd med den gjeldende samarbeidsavtalen mellom Innovasjon Norge og Sametinget.

Samfunnsansvar

Innovasjon Norge skal arbeide for å styrke arbeidet med bedrifters samfunnsansvar og forebygging av korrupsjon, både internt i selskapet og hos selskapets kunder. Med bedrifters samfunnsansvar menes den måten bedrifter integrerer sosiale og miljømessige hensyn i sin daglige drift og i sitt forhold til interessenter på en frivillig basis.

Brukerbetaling

Enkelte av selskapets tjenester kan betales helt eller delvis av næringslivet. Departementet legger vekt på at praksis for brukerbetalte tjenester gjelder hele selskapets virksomhet. Det skal med andre ord være lik praksis ved selskapets hovedkontor, og distrikts- og utekontorer.

Innovasjon Norge skal ikke tilby brukerbetalte tjenester som er i direkte eller indirekte konkurranse med private aktører. I den grad Innovasjon Norge tilbyr tjenester som kunne vært utført av private tilbydere, må prisen Innovasjon Norge tar, gjenspeile de reelle kostnader selskapet påløper, inkludert det som dekkes av basiskostnadene.

Kommunikasjonsarbeid

Kommunikasjonsarbeidet i Innovasjon Norge skal være basert på statlig kommunikasjonspolitikk og gjeldende regelverk. Innovasjon Norge skal synliggjøre den innsatsen selskapet gjør for å nå målene som er satt for selskapet. Dette gjelder informasjon til bedrifter og allmennheten om tilgjengelige virkemidler, tjenester og oppnådde resultater i

eget arbeid. Innovasjon Norge skal orientere departementet i god tid før offentliggjøring av viktige utredninger eller rapporter som Innovasjon Norge har utført eller bestilt.

5.2 Administrative forhold

Innovasjon Norges saksbehandling skal både ivareta kundenes behov for raske tilbakemeldinger, og kravet om forsvarlig saksbehandling. Departementet vil, sammen med øvrige eiere og oppdragsgivere, følge opp at selskapet holder høy kvalitet i kundedialogen.

Unødvendig kompliserte søknadsprosesser og rapporteringskrav skal unngås. Nærings- og fiskeridepartementet ber selskapet fortsatt vurdere krav til søknader og tilhørende rapportering med tanke på forenkling for kundene.

5.3 Rapportering og evaluering

Innovasjon Norge har ansvar for at rapportering skjer i henhold til føringer i oppdragsbrevet, avklart rapporteringsformat og vedlagte rapporteringskalender som er felles for Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet, Klima- og miljødepartementet og Utenriksdepartementet. Rapporteringskalenderen gir en oversikt over de rapportene som er påkrevd i henhold til oppdragsbrevene fra departementene. Innovasjon Norge skal legge stor vekt på presis rapportering og må sørge for at fristene overholdes. Aktuelle departementer skal varsles snarest mulig dersom forventet ambisjonsnivå ikke kan overholdes.

De samlede administrasjons- og gjennomføringskostnader skal rapporteres for den enkelte ordning. For de ordningene der det er mulig, skal det fremgå hvor mye som brukes på administrasjon utover basiskostnadene, og hvor mye som brukes på gjennomføring. Også for de selvfinansierende ordningene skal henholdsvis alle administrasjons- og gjennomføringskostnader fremgå.

Evaluering

Innovasjon Norge skal rapportere på effekter av egen virksomhet gjennom resultater fra MRS-systemet, kundeeffektundersøkelser og evalueringer. Det er viktig at Innovasjon Norge gjennomfører evalueringer av satsinger og programmer. Kravet til evalueringer er forankret i økonomireglementet (§ 16) og er en viktig del av arbeidet med å korrigere innretning, omfang m.v. på tiltakene. Oppdragsgivende departement må involveres tidlig i prosessen, for å ha mulighet til å delta i utformingen av evalueringene og/eller sitte i referansegruppe. Videre må oppdragsgivende departement bli informert om hovedresultater fra evalueringene og hvordan Innovasjon Norge vurderer dem og planlegger å følge dem opp.

5. DEPARTEMENTSSPESIFIKKE ADMINISTRATIVE FØRINGER

Nærings- og fiskeridepartementet ber om at Designdrevet Innovasjonsprogram, et samarbeidsprosjekt mellom Norsk design- og arkitektursenter, Innovasjon Norge og Norges forskningsråd sees i sammenheng med eksisterende programmer og tjenester hos virkemiddelaktørene.

Innovasjon Norge skal føre dialog med Norsk Romsenter med sikte på å avklare hvordan Innovasjon Norges virkemidler kan bidra til å fremme økt verdiskaping innenfor nedstrøms romrelatert virksomhet i Norge, innenfor selskapets målstruktur.

Innovasjon Norge bør ha dialog med Standard Norge om standardiseringsprosesser av betydning for verdiskaping og norsk næringsliv, blant annet for å kunne opplyse bedrifter om muligheten for deltakelse i standardiseringsarbeid.

Innovasjon Norge er, sammen med Eksportkreditt Norge og GIEK, viktige aktører i regjeringens arbeid med å fremme eksport. Aktørene bør kjenne godt til hverandres tilbud, særlig med tanke på SMB, og de bør samarbeide om å gjøre sine virkemidler kjent og enklest mulig tilgjengelig for næringslivet.

Dersom offentlige innkjøp innrettes slik at de i større grad resulterer i innovative løsninger kan dette bidra til økt verdiskaping og velferd på flere måter. Innovasjon Norge bør der det er hensiktsmessig og samfunnsøkonomisk lønnsomt medvirke til at offentlig etterspørsel kanaliseres til markedet på en effektiv måte, bl.a. i oppfølgingen av ordningen av Forsknings- og utviklingskontrakter.

Departementet vil komme nærmere tilbake til Innovasjon Norge om selskapets virksomhet som kan karakteriseres som økonomisk aktivitet.

Vi ser fram til videre dialog med Innovasjon Norge om selskapets arbeid med å utføre oppdraget fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Med hilsen

Arne Benjaminsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Bjørn Kåre Molvik
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg:
Rapporteringskalender
Rundskriv R-8/2015

Kopi til:
Riksrevisjonen
Riksrevisjonen

Riksrevisjonen
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Utenriksdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Siva SF
Norges forskningsråd
Patentstyret
Norsk design- og arkitektursenter